

קולנוע

לראותה, הרבה רצון טוב, נכונות להפעלת הדמיון, רוגע מקסימלי ובעיקר אינטליגנציה ברמה מסוימת. מצויד בתכונות אלה, יוכל הצופה לספוג את אחת החחיות הקולנועיות הנפלאות ביותר שהיו לו אי פעם, כאחד הסרטים החשובים ביותר בתולדות הקולנוע.

האפוס הערבי

לורנס איש ערב (מוגרבי, תל אביב; רון, חיפה; בריטניה) מציג על הברד את עלילותיו המופלאות, הנראות כלקוחות מ"תוך אגדה, של אחת הדמויות האקסוטיות ביותר שפעלו בזירת המזרח התיכון במאה הנוכחית.

עד היום קשה לדעת מה אמת ומה דימיון בסיפורים אודות הקצין הבריטי המוזר ושחר ההרפתקות, הנחשב עלידי רבים כמעורר הלאומיות הערבית. המשימה אותה נטל המפיק היהודי סם שפיגל, לשחזר את המאורעות של רקעם צמחה דמותו של לורנס, היתה קשה לא רק מבחינת הנאמנות לעובדות ההיסטוריות. מאחר שניתן לבחון את ההתרשטיות הפוליטיות של אותה תקר-

סרטים

כל צופה - ארוהים

אשתקד במאריינבאד (ארמון דוד, תל אביב; צרפת) היא יצירה קולנועית ה"מהווה את המשכו של תיאטרון האבאנגרד בקולנוע. סרטו של אלן (הידושימה אהר בת) רנה שובר את כל הכללים והמוס"כמות במה שנוגע לתכנים, סגנונות, עריכה ורציפות עלילתית, משאיר את הצופה המום ופעורפה מבלי לדעת כיצד להתיחס אל מה שרואות עיניו.

מה אירע אשתקד במאריינבאד? לא אירע דבר. אשתקד לא היה בכלל. מאריינבאד אינה קיימת. גם בסרט עצמו לא קורה שום דבר. כל מה שמחולל תוך הקרנת הסרט מתרחש במוחו ובנפשו של הצופה בלבד. הסרט עצמו מספק רק נתון נים יסודיים להתרחשות חזיתית אינדיבידואלית אצל כל צופה וצופה. הוא מגיש מציאות קולנועית ראשונית, בחינת תורה ובוהו, משאיר לצופה להיות האלוהים שלה, להפ-

לורנס (שמאל) הורג את משרתו אונס עם השלכות פוליטיות

פה — תקופת כיבוש מצרים, ארץ ישראל וסוריה מידי התורכים עלידי הצבא הבריטי במלחמת העולם הראשונה — מזוהות ראה שינות, היה על הסרט למצוא את שביל הזהב כדי לא להפוך למשרת של אינטרסים מסויימים הפועלים עדיין במרחב.

המדובר נקי! אולם מלבד ערכו הפוליטי, שיש בו משמעות מיוחדת לצופה הישראלי הממוצע, המתנכר לבעיית הלאומיות הערבית, זוהי יצירת פאר קולנועית מרתקת ומסחררת.

גיבורה הראשי הוא המדובר זנופיו. רוב עלילותו של הסרט מתרחשת על רקע נופים מדבריים צבעוניים שצילומים נפלאים מסביב רים את פעולת הקסם שלהם לגבי לורנס. בשעתו נשאל לורנס מדוע הוא אוהב את המדובר. "מפני שהוא נקי", השיב קצרות.

הסרט מתרכז בעיקר בתיאור שליחותו של לורנס (פיטר אוטול) אל המלך פייסל (אלק גינס), שעמד בראש המרד הערבי נגד ה"תורכים, הצלחתו לאחד את שבטי הברואים, לכבוש במפתיע את עקבה ומירוץ הזמן שלו עם הגנרל אלגבי לכיבוש דמשק.

אולם דויד (הגשר על נהר קואי) ליון, ה"במאי, לא הסתפק בתיאור המאורעות החריצוניים, הדרמטיים כשלעצמם, ואף לא ב"תיאור נוקב של התכונות הפוליטיות של הבריטים והצרפתים, שדיכאו את הלאומיות הערבית המתעוררת. הצלחתו של הסרט נובעת במידה לא פחותה מתאור מעמיק של נפשו המסובכת והמופרעת של לורנס, ה"מעוצב במשחק מצויין של פיטר אוטול.

אחת הדוגמאות לכך היא הסצנה בה מתואר האונס של לורנס בידי קצין תורכי בארצו, מאורע שהיתה לו משמעות מכ"רעת לגבי השניו הקיצוני שחל באישיותו של לורנס שהיו לו ודאי השלכות לגבי המאורעות הפוליטיים.

שורה ארוכה של שחקני משנה, שה"בולטים בהם הם אנטוני קווין והשחקן ה"מצרי עומאר שריף, מעצבים גלריית טיפוסיים מרשימה, המעלה את המשחק בסרט לרמתם הכללית המעולה של התסריט וה"צילומים.

ריד כמו ידיו בין מים לשמים, להבדיל בין אור לחושך.

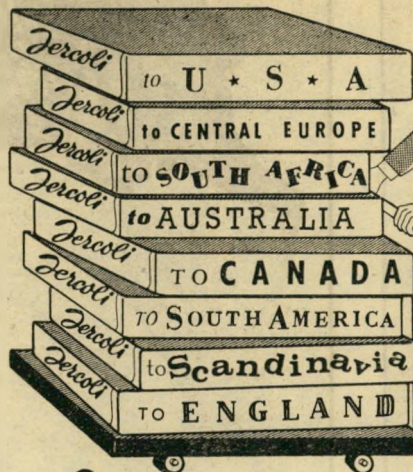
נתוני הבראשית הם פשוטים ביותר, כמעט באנאליים. במלון מפואר, המשמש כמקום נופש, נרקם מחדש המשולש ה"נצחי. גבר (ג'ורג'י אלברטאני), מנסה לפתח אשה (דלפין סירייג), המלווה עלידי גבר אחר (סאשה פיטואף), בטענה כי אשתקד במאריינבאד, או בקארלסבאד, או בכל מקום אחר, הבטיחה להכניע לו בתום השנה.

האם הוא משקר? האם הוא רק מאמין במה שהוא מדמיון לעצמו? האם הוא טועה בה? האם הגברת משקרת? האם היא מנסה להתחמק מהבטחתה? האם האיש המלווה הוא בעלה, אחיה או הפסיכיאטר שלה? התשובה לכל שאלות אלה יכולה להיות שלילית או חיובית. אין זה משנה. כל אחד יכול לאמץ לעצמו את התשובה ה"נראית בעיניו, לבנות בעזרתה את עלילת הסרט כרצונו.

כמו יצירה מוזיקאלית. אילו הסת"פק אלן רנה רק בגישה חדשה זו, המניחה לצופה להכניס את מה שרואות עיניו לתוך מסגרת עלילתית כרצונו, אפשר היה להג"דירו כחדשן נועז, או כמאחז עיניים. אולם הוא עשה הרבה יותר מכך. הוא הגיש את יצירתו בסגנון קולנועי פיוטי, שהוא כה מלא עצמה והדרי, עד שיש לראות את הסרט פעמיים כדי שאפשר יהיה להתיחס אליו. אם בפעם הראשונה בונה הצופה את עלילת הסרט כרצונו, הוא יכול להפיק ב"פעם השניה את מלוא ההנאה מהשירה הקולנועית של רנה.

זוהי קומפוזיציה נפלאה של תמונות של עצמים — תפאורת המלון, משחקי אורות וצללים, זוויות צילום ועריכה קולנועית בעלת קצב מוזיקאלי משלה. כדי להפיק את מלוא ההנאה מתכונות אלה של הסרט צריך לחוש אותו ולא לנסות להבינו. יש להתיחס אליו כפי שמאזינים למוסיקה משר"בחת או מתבוננים בציור אמנותי מופשט. רק אז ניתן לראות שרצף התמונות הבלתי הגיוני בנוי למעשה כפי שבנויה יצירה מו"סיקאלית, איוו פוגה של באך, למשל. משום כך זהו סרט התוכע המצופה הבא

לא רק ליצוא...

דודא מוצא

ג'רקולי

גם בשבילך גבוהי

שמלות * חליפות * מעילים * גרסי

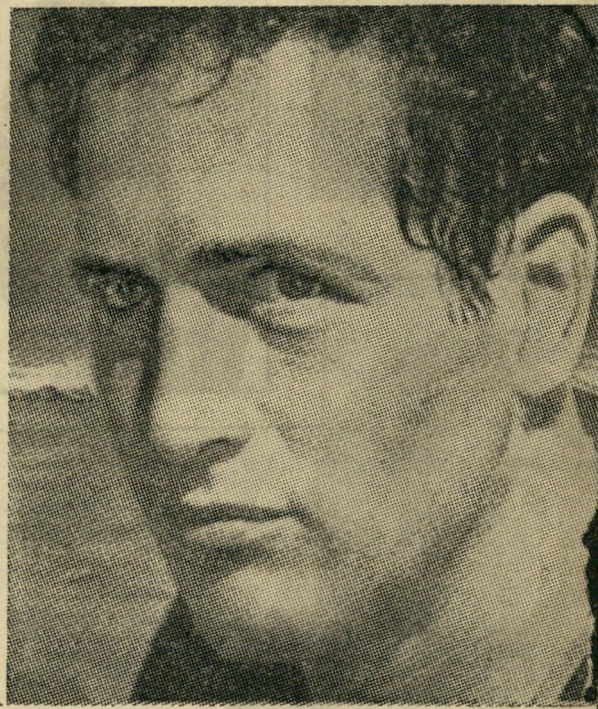
חב' "פאראמונט" גאה להציג השבוע

בקולנוע אופיר ת"א

פאול ניומן במשחקו המעולה ביותר האיש שנפשו דוקרנית כגדר תיל

בהשתתפות:

מלוין דוגלאס, פטריציה ניל, ברנדון דה ויילד

פרא מני אלף

ההוליה האד

הפקה: מרטין ריט ואירינג ראבטש
הבימוי: מרטין ריט
ברוב "ציון" ירושלים — "מזא"י" חיפה